

Jordbærsvartflekk Strawberry black spot

Arne Stensvand og Arild Sletten, Planteforsk Plantevernet

E-post: arne.stensvand@planteforsk.no

Sammendrag

Jordbærsvartflekk er en farlig sykdom på jordbær. Den er forårsaket av sopp *Colletotrichum acutatum*. Angrep av sykdommen viser seg ved først brune, senere mere svarte, noe nedsenkede runde flekker på bærene. Etter hvert som flekkene vokser i størrelse kan de omfatte det meste av bæret, som til slutt kan råtne fullstendig. I råteflekkene på bærene dannes det en karakteristisk oransje væske med sporer. Soppen danner mørke, nedsunkne flekker på blad, bladstilker, blomsterstilker og utløpere. Skaden kan forveksles med angrep av gråskimmel. Det kan også dannes en rødbrun, fast råte i rotsokken. Som regel begynner råten på en side nær basis av en bladstilk og brer seg ut i V-form. Hele planta kan visne. Mulighet for å redusere kostnadene ved fornying av enga.

Summary

An economically important disease of strawberries caused by the fungus *Colletotrichum acutatum*. It is a notifiable disease in Norway, and any suspected presence must be reported to the Norwegian Plant Quarantine Inspection Service.

Jordbærsvartflekk er en sykdom på jordbær som er forårsaket av sopp *Colletotrichum acutatum*. Den kan gjøre stor økonomisk skade.

Angrep av sykdommen viser seg ved først brune, senere mere svarte, noe nedsenkede runde flekker på bærene. Etter hvert som flekkene vokser i størrelse kan de omfatte det meste av bæret, som til slutt kan råtne fullstendig. I råteflekkene på bærene dannes det en karakteristisk oransje væske med sporer. Soppen danner mørke, nedsunkne flekker på blad, bladstilker, blomsterstilker og utløpere. Skaden kan forveksles med angrep av gråskimmel. Det kan også dannes en rødbrun, fast råte i rotsokken. Som regel begynner råten på en side nær basis av en bladstilk og brer seg ut i V-form. Hele planta kan visne.

Svake angrep på bærene kan lett bli oversett, og i tørt vær utvikles sykdommen lite. Men ved regn spres soppens sporer lett med vannsprut, insekter og arbeid i kulturen til naboplanter. Blir det senere varmt vær, kan sykdommen utvikle seg meget raskt i åkeren og føre til at det meste av bæravlingen blir ødelagt. I England er det beskrevet avlingstap på opp til 80%. Fra Danmark er det rapportert om total ødeleggelse av infiserte jordbærfelt etter utplanting av importerte planter. Sykdommen er vanskelig å bekjempe. Kjemiske plantevernmidler har noe effekt, men det er nødvendig med et omfattende sprøyteprogram for å holde sykdommen under kontroll.

Over lengre avstander spres soppen først og fremst med infisert plantemateriale. På denne måten kom den i 1983 fra California i USA til England, hvor den snart fikk en omfattende spredning. Den har senere spredt seg til en

rekke land på kontinentet. I Norge har det hittil bare vært noen få isolerte angrep av jordbærsvartflekk.

Jordbærsvartflekk er en karanteneskadegjører som omfattes av Lov om plantehelse og forskrift om planter og tiltak mot planteskadegjørere. Disse bestemmelsene pålegger eier eller bruker av eiendom straks å melde fra om kjennskap til, eller mistanke om angrep av jordbærsvartflekk til Statens landbruksinsyn, fylkesmannen eller kommunal landbruksmyndighet.

Statens landbruksinsyn kan med hjemmel i nevnte plantehelseregulering pålegge tiltak for å hindre spredning og å bekjempe jordbærsvartflekk. Slike tiltak kan være forbud mot omsetning av planter som kan være smittet av sykdommen, destruksjon av smittede planter, og rengjøring og desinfeksjon av kasser og utstyr som kan ha vært i direkte kontakt med smittede planter.

FOTO: Gunn-Mari Strømeng og Arild Sletten, Planteforsk Plantevernet